

REGLUR

um rannsóknarnám við félagsvísindadeild Háskóla Íslands.

1. gr.

Rannsóknarnámsnefnd.

Rannsóknarnámsnefnd félagsvísindadeildar fer með þau málefni rannsóknarnáms við deildina sem deildin felur henni. Hlutverk nefndarinnar er m.a. að huga að almennri stefnu-mótun í málefnum rannsóknarnáms í félagsvísindadeild, fjalla um umsóknir og sinna öðrum málum sem deildin kann að fela henni. Í rannsóknarnámsnefnd eiga sæti fulltrúar skora deildarinnar og skulu þeir valdir til tveggja ára í senn.

2. gr.

Umsóknarfrestur.

Umsóknarfrestur um rannsóknarnám við félagsvísindadeild er ákveðinn í deildarráði í febrúar ár hvert og skal birtur á heimasíðu deildar. Ákveði félagsvísindadeild að heimila innritun framhaldsnema á vormisseri skal sá umsóknarfrestur vera til 15. september.

3. gr.

Meðferð umsókna.

3.1. Nám samkvæmt námsleiðum.

Skipulagt meistaranám er í nokkrum greinum félagsvísindadeildar. Því er lýst í kennslu-skrá.

Ferli umsókna er sem hér segir:

- a) Sótt er um inngöngu í námið til félagsvísindadeildar.
- b) Umsóknir fara til umsagnar hjá viðkomandi skor. Komi upp álitamál við afgreiðslu umsókna skal skorin leita álits rannsóknarnámsnefndar. Eftir umfjöllun skorar eru umsóknir afgreiddar í deildarráði.
- c) Að lokinni afgreiðslu í deildarráði skal niðurstaðan tilkynnt umsækjanda. Afgreiðslu umsókna skal í öllum tilvikum tilkynna til nemendaskrár. Afgreiðslu umsókna skal lokið eigi síðar en sex vikum eftir að umsóknarfrestur rann út.
- d) Umsækjandi sem félagsvísindadeild hefur heimilað innritun skal snúa sér til nemendaskrár og ganga frá skráningu sinni í námið. Þeir sem hyggjast hefja framhalds-nám á haustmisseri skulu ganga frá skráningu eigi síðar en 31. júlí, en þeir sem ráðgera að hefja nám sitt á vormisseri skulu skrá sig eigi síðar en 30. október.

3.2. Einstaklingsbundið rannsóknarnám.

Einstaklingsbundið rannsóknarnám til meistara- eða doktorsprófs er hægt að stunda í greinum félagsvísindadeildar.

Ferli umsókna er sem hér segir:

- a) Umsækjandi finnur sér leiðbeinanda meðal fastra kennara í félagsvísindadeild.
- b) Sótt er um inngöngu í námið til félagsvísindadeildar.
- c) Umsókninni skulu fylgja drög að námsáætlun, lýsing á rannsóknarverkefni og rannsóknaráætlun. Þegar sótt er um doktorsnám skal fimm til tíu blaðsíðna lýsing á rannsóknarverkefni fylgja umsókninni.

- d) Greint skal frá því hvort umsækjandi hyggst sækja um fjárstuðning í tengslum við námið (t.d. til Rannsóknarnámssjóðs). Liggi fyrir drög að umsókn til sjóða skulu þau fylgja umsóknum.
- e) Eftir umfjöllun í rannsóknarnámsnefnd eru umsóknir afgreiddar í deildarráði. Deildarráð synjar umsækjanda ef umsókn uppfyllir ekki gæðakröfur eða samþykkir umsóknina og tilkynnir niðurstöðu bréflega.
- f) Afgreiðslu félagsvísindadeildar skal tilkynna til nemendaskrár um leið og hún liggur fyrir.
- g) Umsækjandi sem félagsvísindadeild hefur samþykkt í rannsóknarnám, skal snúa sér til nemendaskrár og ganga frá skráningu sinni í námið. Þeir sem hyggjast hefja rannsóknarnám á haustmisseri skulu ganga frá skráningu eigi síðar en 31. júlí, en þeir sem ráðgera að hefja nám sitt á vormisseri skulu skrá sig eigi síðar en 30. október.
- h) Breytingar á námsáætlun eru háðar samþykki deildarráðs, sem leitar umsagnar skorar og rannsóknarnámsnefndar eftir því sem efni standa til.

4. gr.

Inntökuskilyrði.

Umsækjendur um meistaranám og hliðstætt nám skulu að jafnaði hafa lokið B.A.-prófi frá Háskóla Íslands eða sambærilegu prófi. Að jafnaði er einungis þeim veittur aðgangur að náminu sem hlotið hafa fyrstu einkunn á B.A.-prófi. Fyrsta einkunn veitir þó ekki sjálfkrafa aðgang að náminu.

Nemandi sem hefur lokið meistaraprófi eða hliðstæðu námi frá félagsvísindadeild Háskóla Íslands með fyrstu einkunn getur sótt um aðgang að doktorsnámi. Eins getur nemandi sem hefur lokið M.A.-prófi eða öðru sambærilegu prófi frá annarri deild Háskóla Íslands eða öðrum háskóla, sem deildin viðurkennir, með jafngildi fyrstu einkunnar, sótt um aðgang að doktorsnámi við félagsvísindadeild. Heimilt er að leggja fyrir nemanda inntökupróf í doktorsnám ef þurfa þykir. Heimilt er að tilgreina í kennsluskrá önnur inntökuskilyrði en þau sem hér eru nefnd.

5. gr.

Einingafjöldi og tímalengd náms.

Meistaranám og hliðstætt nám við félagsvísindadeild er 60e - fjögur misseri - eða tvö ár. Starfstengt meistaranám getur þó verið 45e samkvæmt nánari ákvörðun deildar. Doktorsritgerð við félagsvísindadeild skal metin til 90e. Gera má kröfu til að nemi í doktorsnámi taki þar að auki allt að 30e bóknámshluta, sé talin þörf á að bæta við undirstöðuþekkingu nemandans á fræðasviði ritgerðarinnar. Telja má sem hluta af doktorsritgerð sjálfstæðan verkhluta unninn á námstímanum sem rökstutt er að myndi eina heild með aðalritgerðinni, enda hafi sá sjálfstæði hluti verið birtur í viðurkenndu vísindatímariti. Við brautskráningu skal sýnt að nemandi hafi verið skráður og greitt skráningargjald allan námstímann.

6. gr.

Samsetning námsins.

Miða skal við að meistaraprófsritgerð eða hliðstæð verkefni séu metin til 15-30e. Slík ritgerð skal aldrei nema færri en 15e. Miða skal við að 30-45e skuli að jafnaði lokið með námskeiðum, lesnámskeiðum eða hagnýtri þjálfun. Nemandi í meistaranámi má að hámarki taka 6e í lesnámskeiðum með aðalleiðbeinanda sínum en 9e í doktorsnámi. Umsjónarmaður lesnámskeiðs skal senda til skorar yfirlit og áætlun yfir námskeiðið. Í lesnámskeiðum er við það

miðað að nemandi sé að frumlesa texta og að hann skili frá sér skriflega greinargóðu yfirliti yfir meginefni textans.

7. gr.

Tengsl meistara- og doktorsnáms.

Ef nemandi ætlar að hefja doktorsnám strax að loknu M.A.-prófi getur hann sótt um það áður en hann lýkur prófi, ef fyrir liggur staðfesting viðkomandi háskóladeildar um að hann muni væntanlega ljúka náminu áður en doktorsnám hefst. Doktorsnám getur enginn hafið fyrir en M.A.-prófi er lokið að fullu. Ekki er heimilt að nota meistaraþrúfritgerð aftur sem uppi-stöðu í doktorsritgerð.

8. gr.

Námskeið í grunnnámi sem hluti af framhaldsnámi.

Í vissum tilvikum getur nemendum í meistaranámi verið heimilt að taka námskeið í grunnnámi sem hluta af framhaldsnámi. Rökstyðja skal sérstaklega hvers vegna slíka heimild ætti að veita og skal rannsóknarnámsnefnd meta hvort veita skuli slíka heimild og hvaða skilyrði þurfi að setja um námsmat. Heimildir til að taka námskeið í grunnnámi geta numið 6e að hámarki hjá hverjum nemanda í meistaranámi.

9. gr.

Umsjónarkennari og leiðbeinandi.

Sérhver framhaldsnemandi skal frá upphafi náms hafa umsjónarkennara, úr hópi fastra kennara í viðkomandi grein, sem hann ráðfærir sig við um skipulag námsins, val námskeiða og annað sem náminu tengist. Umsjónarkennari, ásamt nemanda, leggur fram námsáætlun sem skor samþykkir. Leiðbeinandi leiðbeinir nemanda í lokaverkefni. Umsjónarkennari og leiðbeinandi eru að jafnaði sami maðurinn.

10. gr.

Kröfur til umsjónarkennara, leiðbeinenda og annarra sem leggja mat á námið og lokaverkefnið.

Umsjónarkennari skal vera fastur kennari (lektor, dósent eða prófessor) í viðkomandi grein. Leiðbeiningum doktorsnema eiga þeir einir að sinna sem lokið hafa doktorsprófi eða áunnið sér jafngildi þess. Gæta þarf þess að verkefni nemandans sé á sérsviði leiðbeinandans. Leiðbeinendur meistara- og doktorsnema skulu vera viðurkenndir sérfræðingar á viðkomandi sviði og hafa birt ritmíðar er tengjast verkefni nemandans á vettvangi sem gerir strangar fræðilegar kröfur.

11. gr.

Meistaraprófs- og doktorsnefndir.

Meistaraprófsnefnd skal skipuð minnst tveimur sérfróðum mönnum og er annar þeirra umsjónarkennarinn. Heimilt er að skipa þriðja manninn í nefndina. Deildarráð skipar meistaraþrúfnsnefndina. Hlutverk hennar er að fylgjast með að framgangur námsins sé í samræmi við námsáætlun, tryggja fagleg gæði rannsóknarvinnunnar í samræmi við reglur deildar og sjá um próf sem nemandinn gengst undir, ef við á. Rannsóknarnámsnefnd tilnefnir prófdómara (sbr. 12. gr.) sem ásamt meistaraþrúfnsnefnd metur lokaverkefni. Í einstaklingsbundnu meistaranámi skal skipuð meistaranefnd um hvern nemanda, en annars er heimilt að meistaranefnd hafi umsjón fleiri nemenda með höndum. Umsjónarkennari tryggir þá að námsframvinda sé í samræmi við námsáætlun og er hann jafnframt ábyrgur fyrir faglegum gæðum námsins.

Doktorsnefnd skal skipuð þremur til fimm sérfróðum mönnum sem deildarráð skipar og skal a.m.k. einn þeirra vera utan skorar. Hlutverk doktorsnefndar er hliðstætt hlutverki meistaraprófsnefndar. Hún kveður doktorsnefni á sinn fund eftir því sem þurfa þykir meðan á náminu stendur og prófar doktorsnemann í almennri fræðilegri þekkingu og rannsóknar- aðferðum á viðkomandi sviði eða metur nám hans á sambærilegan hátt. Slíkt próf skal fara fram um miðbik námsins. Áður en til doktorsvarnar getur komið skilar doktorsnefndin rök- studdu álitni til deildar um það hvort veita skuli doktorsnefni kost á að leggja ritgerð fram til doktorsvarnar. Innan árs frá innritun í doktorsnám skal nemandi leggja fram ítarlega rann- sóknaráætlun ásamt greinargerð um rannsóknarsviðið (proposal). Náminu verður aðeins fram haldið, samþykki doktorsnefndin áætlunina.

12. gr.

Prófdómarar og andmælendur.

Prófdómari skal ávallt leggja mat á lokaverkefni meistaránema ásamt meistaraprófs- nefnd. Um andmælendur við doktorsvörn gilda reglur félagsvísindadeildar. Andmælendur við doktorsvörn skulu vera tveir óháðir aðilar, sem ekki eiga sæti í doktorsnefnd. Þeir eru valdir af deildarráði að fengnum ráðum hjá viðkomandi skor. Einungis þeir sem sjálfir hafa lokið doktorsprófi geta verið andmælendur við doktorsvarnir hjá félagsvísindadeild. Annar andmæl- andinn skal vera utan deildar og er æskilegt að hann komi frá öðrum háskóla en hinn má vera innan deildar. Ritgerð skal dæmd og varin samkvæmt reglum félagsvísindadeildar og Háskóla Íslands um doktorspróf.

13. gr.

Námsmat.

Um leið og ritgerð er lögð fram skal jafnframt leggja fram til mats meistaraprófsnefndar eða doktorsnefndar staðfest námsferilsyfirlit nemanda. Um einkunnir gilda ákvæði 61. og 62. gr. reglna fyrir Háskóla Íslands nr. 458/2000.

14. gr.

Skil og frágangur lokaverkefna.

Skilafrestur lokaverkefna til prófdómara er 20. desember, 3. maí og 20. september. Fylgt skal hefðbundnum vinnubrögðum um frágang slíkra verkefna og meðferð heimilda. Koma skal skýrt fram að verkefnið sé unnið við félagsvísindadeild Háskóla Íslands og geta skal þeirra sjóða Háskólans sem styrkt hafa verkefnið. Lokaverkefnum í meistaránámi og hlið- stæðu námi skal skila í þremur eintökum, í kápu félagsvísindadeildar, og kostar deildin ljós- ritun eins eintaks. Félagsvísindadeild setur sérstakar reglur um skil doktorsritgerða. Heimilt er að nota ritgerðir nemenda og vísa á þær til heimildaöflunar. Höfundur getur þó færst undan slíku með rökstuddri skriflegri ósk til deildarráðs þar um. Öllum lokaverkefnum skal fylgja 150-200 orða útdráttur á íslensku og ensku.

15. gr.

Tengsl við aðra háskóla.

Heimilt er að taka hluta meistara- eða doktorsnáms við aðra háskóla. Heimilt er að veita doktorsgráðu sameiginlega með öðrum háskóla. Doktorsnemi sem lokið hefur B.A.- prófi og M.A.-prófi frá félagsvísindadeild Háskóla Íslands skal taka hluta af námi sínu við erlendan háskóla.

16. gr.

Fyrningarreglur.

M.A.-nám skal að jafnaði taka tvö ár, nema annað komi fram í samþykktri námsáætlun. Hafi nemandi ekki lokið námi sínu þremur árum eftir að hann hóf námið getur hann sótt um eins árs framlengingu. Að þeim tíma loknum skal hann sækja um námið að nýju hyggist hann ljúka því. Doktorsnám skal að jafnaði taka þrjú ár, nema í samþykktri námsáætlun komi annað fram. Hafi nemandi ekki lokið náminu fimm árum eftir að það hófst getur hann sótt um eins árs framlengingu. Að þeim tíma loknum skal hann sækja um námið að nýju hyggist hann ljúka því.

17. gr.

Lærdómstitlar.

Lærdómstitlar á meistarastigi sem veittir eru að afloknu námi eftir þessum reglum eru *Magister artium* (M.A.), *candidatus psychologiae* (cand. psych.), *Master of Education* (M.Ed.) og *Master of Public Administration* (MPA.) en *Philosophiae Doctor* (Ph.D.) fyrir doktorspróf.

18. gr.

Gildistaka o.fl.

Reglur þessar sem samþykktar hafa verið af deildarfundi í félagsvísindadeild og hlotið staðfestingu háskólaráðs, sbr. 2. mgr. 13. gr. laga nr. 41/1999, um Háskóla Íslands og 68. og 69. gr. reglna nr. 458/2000, fyrir Háskóla Íslands, öðlast þegar gildi.

Auk birtingar í B-deild Stjórnartíðinda, sbr. 1. mgr. 20. gr. laga nr. 41/1999, skal birta reglur þessar í kafla félagsvísindadeildar í kennsluskrá og á heimasíðu deildarinnar.

Háskóla Íslands, 14. febrúar 2003.

Páll Skúlason.

Halldór Jónsson.